

Valintakoekysymykset

Tehtävät 1-6: Valintakoeteokseen
perustuvat tehtävät

Tehtävät 7-12: Valintakoeteokseen ja
metropoliaineistoon perustuvat tehtävät

Valintakoeteokseen perustuvat tehtävät

Valintakoeteokseen perustuvat tehtävät koostuvat väittämistä (väittämät 1-30). Ne ovat sellaisenaan joko oikein tai väärin. Vastaukseksi sinun tulee selkeästi rastittaa erilliselle vastauslomakkeelle kutakin väittämää koskevaan ruutuun rasti joko O-merkin (=oikein) tai V-merkin (=väärin) kohdalta sen mukaan, katsotko väittämän valintakoeteoksen perusteella oikeaksi tai vääräksi. Oikeasta vastauksesta saat 1 pisteen/väittäjä. Väärä vastaus vähentää 0,5 pistettä/väittäjä. Vastaamatta jättämisestä annetaan 0 pistettä/väittäjä. (Max +30 pistettä, min. -15 pistettä.) Koe arvostellaan vain erilliselle vastauslomakkeelle tehtyjen merkintöjen perusteella.

Tehtävä 1. (Max. 6 p)

Väittämät 1-6 perustuvat Juha Vartolan artikkeliin "Byrokratia modernin hallinnan muotona" (s. 1-26).

1. Byrokratiateoria pyrkii selittämään millaisia ovat työelämän organisaatioiden perusrakenteet.
2. Dysonin mukaan valtion perusideat ovat valta, laki ja palvelut.
3. Valtiota ei voida määritellä ainoastaan sen tehtävien avulla.
4. Oikeusvaltion alkuperäisen ajatuksen mukaan lainsäädännön tuli perustua demokraattiselle päätöksenteolle.
5. Legitimiteetillä tarkoitetaan lainmukaisuutta.
6. Desentralisointi tarkoittaa päätöksenteon siirtämistä kasvukeskuksista maalaiskuntiin.

Tehtävä 2. (Max. 6 p)

Väittämät 7-12 perustuvat Seppo Laakson artikkeliin "Julkisen hallinnon oikeudellinen sääntely" (s. 27-57) sekä Aimo Ryytäsen ja Asko Uotin artikkeliin "Kunnallinen itsehallinto ja uusi hallintotapa" (s. 58-78).

7. Positiivinen, tietyn ryhmän asemaa ja olosuhteita parantava erityiskohtelu ei ole perustuslain yhdenvertaisuussääntelyn vastaista, jos sillä näin menetellen tavoitellaan henkilöiden tosiasiallista tasa-arvoa pidemmällä aikavälillä.
8. Suomessa on vakiintuneesti voimassa yleisenä oikeusperiaatteena ns. kohtuusperiaate.
9. Lakia viranomaisten toiminnan julkisuudesta (julkisuuslakia) sovelletaan myös yksityisiin henkilöihin tai yrityksiin silloin, kun ne käyttävät julkista valtaa.
10. Välittömiä pakkokeinoja ovat uhkasakko, teettämishukka ja toiminnan keskeyttämisen uhka.
11. Kunnan toiminta on Suomessa rajattu tiukasti vain kunnan omalla alueella tapahtuvaan toimintaan myös kunnallisten liikelaitosten osalta.
12. Kunnallisvalitus on luonteeltaan reformatorinen, ts. valitusviranomaisen voi muuttaa kunnallisen viranomaisen tekemän päätöksen sisältöä tai muutoin korjata sitä.

Tehtävä 3. (Max. 6 p)

Väittämät 13-18 perustuvat Arto Haverin ja Ari-Veikko Anttiroikon artikkeliin "Kuntajohtaminen paikallisten kilpailu- ja yhteistyösuhteiden hallintana" (s. 79-96) sekä Markku Sotaraudan ja Ilari Karpin artikkeliin "Aluekehittäminen ja alueellisen muutoksen hallinta" (s. 97-118).

13. Kuntapalveluiden ulkoistamisessa ja kilpailuttamisessa on kyse yhdestä ja samasta asiasta.
14. Asioiden valmistelu ja toimeenpano kuuluvat kuntajohtamisen duaalimallissa poliittisen johtamisen tehtäviksi.
15. Uusi julkisjohtaminen (New Public Management) on korostanut kuntien toiminnan tuloksellisuutta, innovatiivisuutta ja vaikuttavuutta ottamalla käyttöön yksityisistä yrityksistä tuttuja johtamis- ja budjetoitimenetelmiä.
16. Kuntajohtamisessa uuden hallinta-ajattelun (New Public Governance) kannalta keskeisimmät kysymykset liittyvät kunnan sisäisten toimijoiden toimivaltasuhteisiin.
17. Aluekehityksen eksogeeniset mallit perustuvat alueen sisäsyntyisiin, kehitystä vauhdittaviin tekijöihin.

18. Alueiden evolutiivisessa tutkimuksessa ollaan kiinnostuneita niistä voimista, jotka saavat alueet muuttumaan ja sopeutumaan toimintaympäristön muutoksiin ja jotka synnyttävät, valikoivat ja juurruttavat uudet asiat alueille.

Tehtävä 4. (Max. 6 p)

Väittämät 19-24 perustuvat Jouni Häklin artikkeliin "Alueiden hallinta ja politisoituminen" (s. 119-132) sekä Yrjö Hailan et al. artikkeliin "Ympäristöpolitiikka: miten ympäristön muuttumista voi hallita?" (s. 133-158).

19. Kylmä sota oli yksi tekijä, joka horjutti valtiokeskeistä maailmanjärjestystä.
20. Katalonian virallinen alue ja katalonialaisten erilaiset alueelliset identiteetit poikkeavat toisistaan siinä määrin että kysymys Katalonian alueellisesta hahmosta voi politisoitua.
21. Alueellinen hallinta on toimintaa joka väistämättä lisää julkisen päätöksenteon kansanvaltaisuutta.
22. Julkisen vallan ympäristöpolitiikkaa on uudistettu lainsäädännön osalta viimeksi 1990-luvun lopulla.
23. Kestävä kehitys on tärkeä ympäristöpoliittista ajattelua ohjaava periaate, mutta se on niin yleisluonteinen että sitä ei ole liitetty lakien perusteluihin.
24. Ympäristön politisoituminen ilmenee siten, että ympäristöongelmien luonteesta ollaan julkisuudessa laajalti yksimielisiä.

Tehtävä 5. (Max. 3 p)

Väittämät 25-27 perustuvat Pertti Ahosen et al. artikkeliin "Valtioyhteisö ja talouden hallinta" (s. 159-180).

25. Rajattu rationaalisuus (bounded rationality) – teoria tähtää käsitykseen siitä, miten päätökset tosiasiallisesti tapahtuvat epätäydellisessä maailmassamme.
26. Talouspolitiikan EU-koordinoinnin kriteerinä on se, ettei jäsenvaltion budjetin alijäämä saa muodostua suuremmaksi kuin 60 % maan bruttokansantuotteesta.
27. Suomen TyEL-järjestelmässä on kyse ensisijaisesti franchising-muotoisesta julkisyksityisestä järjestelmästä, jossa julkisten monopoliluonteisten tehtävien toimeenpano on erityisasemassa olevilla yksityisillä yrityksillä.

Tehtävä 6. (Max. 3 p)

Väittämät 28-30 perustuvat artikkeliin Pentti Meklinin et al. artikkeliin "Kunta hyvinvointipalvelujen järjestäjänä: rajallisten voimavarojen tehokkaan hallinnan ongelma" (s. 181-214)

28. Kunta on perusluonteeltaan ansaintataloudellinen toimija, kun vastaavasti yrityksiä kuvataan toimeksiantotaloudellisina toimijoina.
29. Fiskaalisen federalismin mukaan keskeiset julkisen sektorin tehtävät tulee jakaa hallinnon eri tasoilla toimivien kesken niin, että vakauttamis- ja tulonjakopolitiikka ei ole keskitettyä.
30. Kunnat omistajina asettavat voittotavoitteita kunnallisille liikelaitoksille.

Valintakoeteokseen ja kokeessa jaettuun metropoliaineistoon perustuvat tehtävät

Vastaa seuraaviin tehtäviin hyödyntäen valintakoeteosta ja kokeessa jaettua metropoliaineistoa.

Väittämät 31-42 ja 45-52 ovat sellaisenaan joko oikein tai väärin. Vastaukseksi sinun tulee selkeästi rastittaa erilliselle vastauslomakkeelle kutakin väittämää koskevaan ruutuun rasti joko O-merkin (=oikein) tai V-merkin (=väärin) kohdalta sen mukaan, katsotko väittämän valintakoeteoksen ja kokeessa jaetun aineiston perusteella oikeaksi tai vääräksi. Kohdissa 43 ja 44 valitaan oikea vastausvaihtoehto A-D. Oikeasta vastauksesta saat 1 pisteen/väittäjä. Väärä vastaus vähentää 0,5 pistettä/väittäjä. Vastaamatta jättämisestä annetaan 0 pistettä/väittäjä. Tehtävistä saatavat maksimipistemäärät mainitaan kunkin tehtävän yhteydessä.

Esseevastauksille on varattu oma esseevastauspaperinsa. Tehtävistä saatavat maksimipistemäärät mainitaan kunkin tehtävän yhteydessä. Esseevastauksista ei anneta miinus pisteitä.

Koe arvostellaan vain erilliselle vastauslomakkeelle ja esseevastauspapereille tehtyjen merkintöjen perusteella.

Tehtävä 7. (Max. 6 p)

Vastaa väittämiin 31–36 tukeutuen kokeessa jaettuun aineistoon ja valintakoeteoksen artikkeliin "Kuntajohtaminen paikallisten kilpailu- ja yhteistyösuhteiden hallintana" (Haveri & Anttiroiko).

Vastaukset erilliselle vastauslomakkeelle

31. Metropolihallinnon kehittäminen on tarpeellista nimenomaan kunnan koordinaatoroolin säilymisen näkökulmasta.
32. Metropolihallinnon kehittäminen on esimerkki 2000-luvulla yleistyneestä valtiovetoisesta kuntien rakenteellisesta uudistamisesta.
33. Metropolihallinto esitetään aineistossa ratkaisuvaihtoehtona kuntien sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämiseen.
34. Metropolihallinnon kehittämisen pulmallisuutta lisää se, että tarkoituksenmukainen aluerajaus vaihtelee tehtävittäin tai tehtäväkokonaisuuksittain.
35. Metropolialueiden hallintajärjestelmien tavoitteena on vähentää toimijoiden välistä turhaa vuorovaikutusta.
36. Toiminnallisesti yhtenäinen alue toimii Suomessa tyypillisesti itsehallintoyhteisönä.

Tehtävä 8. (max. 8 p)

Vastaa väittämiin 37-42 tukeutuen kokeessa jaettuun aineistoon ja valintakoeteoksen artikkeleihin "Kunnallinen itsehallinto ja uusi hallintotapa" (Ryynänen & Uoti) sekä "Julkisen hallinnon oikeudellinen sääntely" (Laakso).

Vastaukset erilliselle vastauslomakkeelle

37. Metropolialueen henkilöstö otettaisiin aina virkasuhteeseen.
38. Kun metropolihallinto perustuu laajaan aluerajaukseen, on metropolihallinnon tehtäväpiiri ajateltu suppeammaksi kuin ydinaluemallissa.
39. Hallinnon laillisuusperiaate edellyttää, että metropolihallinnolle kuuluvat tehtävät ja toimivalta määritellään lailla.
40. Metropolihallinnon sisäisestä hallinnosta (toimialayksiköistä ja hallintotoiminnosta) määrättäisiin metropolialueen valtuuston hyväksymässä hallintosäännössä.
41. Metropolihallinnon toteuttaminen ei ole ongelmallista kunnallisen itsehallinnon näkökulmasta.

42. Metropolihallinnossa demokratia toteutuu, kun alueen kunnanvaltuustot nimeävät henkilöt metropolivaltuustoon kuntien asukaslukujen suhteessa.

Rastita erilliselle vastauslomakkeelle aineiston perusteella monivalintatehtäviin 43-44 oikea vaihtoehto A-D. Vain yksi vaihtoehto on oikein.

43. Metropolihallinnon rahoittamiseksi kerättävä uusi erillinen metropolivero
- kerättäisiin metropolialueen kunnilta.
 - voidaan valmistella nopeasti.
 - on ongelmallinen, sillä metropolihallinnon verotusoikeudesta ei ole säädetty perustuslaissa.
 - vähennetään kuntien perimästä tuloverosta (kunnallisvero).
44. Metropolihallinnon toteutuminen edellyttää
- alueen kuntien pakkoliitoksia, jotta kuntien kokoerot tasoittuvat.
 - metropolihallinnolle määriteltävien tehtävien siirtoa nykyisiltä toimijoilta, jotta ei tule päällekkäisyyttä toimivallassa.
 - merkittävää valtion lisärahoitusta metropolihallinnon tehtävien hoitamista varten.
 - Helsingin ja Espoon jakamista pienemmiksi kunniksi, jotta lähidemokratia toteutuisi paremmin kaikissa alueen kunnissa.

Tehtävä 9. (max. 8 p)

Vastaa seuraaviin väittämiin 45-52 tukeutuen kokeessa jaettuun aineistoon ja valintakoeteoksen artikkeleihin "Valtियोhteisö ja talouden hallinta" (Ahonen et. al.) ja "Kunta hyvinvointipalvelujen järjestäjänä: rajallisten voimavarojen tehokkaan hallinnan ongelma" (Meklin et. al.)

- Kunnalliseen itsehallintoon liittyvän rahoitusperiaatteen mukaisesti valtion on turvattava valtiolta metropolihallinnolle siirrettävien tehtävien hoitamisesta aiheutuvat kustannukset täysimääräisesti.
- Rahoitusmalliin vaikuttaa metropolihallinnolle valittu hallintomalli.
- Metropolihallinnon rahoitus voidaan järjestää vain veroilla, kuntien metropolihallinnolle maksamilla maksuilla ja toimintatuloilla.
- Ansiotulosta kunnalle maksettava tulovero (kunnallisvero) ja kiinteistövero eli puhdas objektivero ovat ensisijaiset metropolihallinnolle ajateltavat verot.
- Metropolihallinnon toiminnan tulisi vähentää kuntien tehtäviä ja sen keräämien verojen vastaavasti vähentää kuntien verotustarvetta.
- Sosiaali- ja terveyshuolto muodostaa 23 prosenttia kunta-alan menoista.
- Ongelma-, toimintapolitiikka- ja politiikkavirtojen kohdatessa kriiseissä tai poliittisten koalitioiden muuttuessa saattaa avautua 'poliittisia mahdollisuusikkunoita' kehittää uusia ideoita kuntien välisen yhteistyön tiivistämiseen ja kaupunkiseudun kilpailukyvyyn parantamiseen.
- Metropolihallinnon avulla pyritään kannattavampaan toimintaan tuottamalla samat suoritteet suuremmilla kustannuksilla.

Tehtävä 10. (max. 4p)

Poimi kokeessa jaetun aineiston sivuilta 4-5 (metropolihallinnon tavoitteet) lyhyet esimerkit (max. 2 riviä) perusteluista metropolihallinnolle lainopin kielellä, taloustieteen kielellä, yhteiskuntatieteen kielellä sekä liiketaloustieteen kielellä. Vastaa tukeutuen valintakoeteoksen artikkeliin "Byrokrania modernin hallinnan muotona." (Vartola)

Kirjoita vastaukset erilliselle esseevastauspaperille.

Tehtävä 11. (6p)

Määrittele Vartolan artikkelissa "Byrokratia modernin hallinnan muotona" esitetyt byrokratian rationaalisuuden kolme elementtiä ja anna kokeessa jaettuun asiakirja-aineistoon perustuen esimerkki jokaisesta elementistä metropolihallinnossa.

Kirjoita esseevastaus erilliselle esseevastauspaperille.

Tehtävä 12. (max. 8 p)

Kirjoita allaolevaan tehtävään esseevastaus erilliselle esseevastauspaperille tukeutuen kokeessa jaettuun aineistoon ja valintakoeteoksen artikkeliin "Alueiden hallinta ja politisoituminen" (Häkli)

- Arvioi metropolialueen asukkaiden mahdollisuutta samastua metropolialueeseen paikkana ja
- sovelta metropolialueen asukkaiden alueellisten identiteettien jäsentelyssä Manuel Castellsin jaottelua erilaisten identiteettien muodostumisesta.